

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Setentiae LX spiritualis religiosis perutiles - Cod. Ettenheim-Münster 237

[S.l.], 1661

Speculum religiosi

[urn:nbn:de:bsz:31-127475](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127475)

Intentio boni Nouitij.
Solius Dei laudem et gloriam in oibg querere.
Ab omni offensa Dei precauere.
Secundū Regulā et Statuta, ac disciplinā regu-
larē viuere.
Ante omnia eiq̄ precepta et Consilia obseruare.
Concupiscentiis malis fortiter et uinliter resistere.
In ueris uirtutibz uelle proficere, et ordinariē uiuere.
In his omnibz in fine usq̄ uelle perseverare.

Speculum Religiosi,
Seu Compendiosa Via ad perfectionem
in Religione.

I.

Præcipua Religiosi studia.
Abnegare seipsum.
Extirpare uitia.
Plantare uirtutes.
Sibi, mundiꝝq̄ mori.

Am

Amare Deum.

Necessaria ad animi tranquillitatem.

II.

In summa petere.
Silentium custodire.
Non contradicere.
Seipsum non ingerere.
Indifferentem omnia de manu Dei accipere.

Religiosi assiduum exercitium.

III.

Religiosus assidue se exerceat
In humilitate et Charitate.
In patientia et mortificatione.
In lectione et oratione.
In meditatione vite Christi.
In communicatione cum deo.

Religioso cum primis fugienda.

IV.

Familiaritas mulierum.
Singularitas, propria iudicium.

10.
Voluntas, amorq; propriq;
Ocium, ventriq; studium.
Superbia, vanaq; gloria.

Quae Religioso domi agenda.

V.

Cogitare Deū presentem, diūq; videntem.
Resistere Suggestionib; inimic;
Legere et studere ad bene agendum.
Orare ad se inflammandum.
firmare se ad tuto utiliterq; exequendum.

Quae Religioso extra domū agenda.

VI.

Portas sensū diligenter custodire.
Religiosam gravitatem et modestiā servare.
Reb; vanis ac novis nō attendere.
De reb; spiritualib; loqui.
Breuiter se expedire, citoq; domū redire.

Officia Superioris erga subditos.

VII.

15⁶
Omnes aequaliter amare.
Religiosa disciplina attendere.
Bono exemplo omnibus praelucere.
In spiritu lenitatis oes instruere et corrigere.
Pro omnibus Deū orare.

Officia Subditi erga Superiorem.

VII

Illū amare ut patrem.
Honorare ut Dominum.
Audire ut Doctorem.
Obedire ut Chrō.
Pro illo Deū orare.

Officia erga Fratres.

VIII

Omnes in Dño amare.
Omnes sibi superiores reputare.
Illos ex Charitate admonere.
Patienter supportare.
Bono exemplo edificare.
Summo mane agenda. X:

Stato tempore cito surgere.
Se se mox diuino conspectui ex seruitio sistere.
Pro custodia noctis gratias agere.
Bona proposita cōcipere.
Ad eadem exequenda auxilium et gratiam
petere.

Circa orationē seu meditāem obseruāda.
XI.

Prig animū et materiā preparare.
Alienas cogitationes expellere.
Constantes perseuerare.
Ductū s. Spiritus humili corde sequi.
Pro admissis defectibz dolere, et pro bono suc-
cessu gratias agere.

In recitatione horarū et diuini
officij obseruāda **XII.**

Cor ab alijs cogitationibz purgare.
Deuotionē procurare.
Ad sensum Deumq; attendere.
Verba integre proferre.

Ad

Ad finē nō properare.
In oratione frequenter tractāda.

XIII.

Cognitio sui; dolor de peccatis.
Quatuor hominis nouissima.
Beneficia dei.
Vita et passio Christi.
Conuersatio cū deo et Sanctis eius.

Circa sacrae missae officium.

XIV.

Conscientiam per Confessionē prius purgare.
Corde humiliato et contrito accedere.
Illud cū summa reuerentia et deuotione ad gloriā
dei pro se et Ecclesia offerre.
Cum fame spiritali et Charitate comunicare.
Cum gratiarū actione recedere.

Post Sacrum. XV.

In corde cū Chrō se abscondere.
Se totum Christo offerre.

Suas, aliorūq; necessitates Chrō explicare.
Pro se, alijsq; multa à Chrō petere.
Ad aeternā beatitudinē aspirare.

Examen Conscientiæ XVI.

Lumen à Deo petere.
Pro beneficijs gratias agere.
Conscientiam discutere.
De peccatis dolere.
Emendationē proponere.

In Examine Consc. attendendum XVII.

Transgressionib; votorum.
Cupiditati in Dei seruitio.
Distractionib; mentis.
Pravis animi motib;.
Detractionib; et murmurationib;.

Observanda circa Confessione. XVIII.

Conscientiā bene examinare

De peccatis vehementer dolere.

De peccatis integre confiteri.

Emendatione serio proponere.

Penitentiae iniunctae mox satisfacere.

In Refectorio: XIX.

Tacere.

Studere mortificationi.

Sobrie comedere et bibere.

Lectio[n]i attendere.

Animam spirituali cibo reficere.

In Lecto: XX.

Deo, s. Patronis, Angelor[um], Custodi se comē-
dare.

De morte et sepulchro cogitare.

Contra inimici insidias se munire.

Quoties exiguas, ad Deum recurrere.

Ultra necessitatem in lecto non manere.

Aliae obseru.

Nudus ne iaceas,

Neq[ue] supinus.

22.
Membra tua honestè cōponas.
Carne lasciuiente è lecto profiliens ora.
Ad satietatem nūquā dormias.

De habitu Religioso dignè portando.
Regula. XXI.

Oculos in distinctione à seculariū habitu sape
cōyice, et distinctionis cāso perpende. Sape

Habitu tuū intuens, te unā cū secularibus
vestimentis saculū exuisse, et dei seruitio man-
cipasse cogita.

Relicta vestimēta ne resumās attende.

Te nihil habere, nec habere posse, sed oīa pp
Chrū reliquisse cogita.

Te cultui corporis renūciasse memento.

Te deo holocaustū obtulisse, et ne quidē hostia
pellem, quæ vestimēto designatur, retinuisse cōsidera.
Ad expoliationē vitiorū, et virtutū assumptionē
te animato.

Te alterig staty, qui vitā longē aliā postulet,
esse perpende.

Pro statutorū ex Regula ob=

servantia: regulae XXII.

18

Ne minima Regularū vel Statutorū puncta
parui facias.

Regular et Statuta magno amore cōplectere.

Pœnas à Regulis et Statutis iniunctas aīo
parato subito.

Nonnunquā tibi ipsi pro transgressionib; mul-
tā impone.

Pro custodia Capituli disciplina
XXIII

Ad Captm nō nisi paratū ad pœnā subeundā
accēde.

Antequā illud ingrediaris, infirmitates tuas in-
spice.

Antequā teiprū proclames vel accuses, cōfusiōnē
tui intende.

In proclamatione alterig Charitate ostende.

Hilarior ad propriā, quā alienā culpā proclamā-
dam surgito.

Pœnam iniunctā cū patientia et silentio feras.

De pœna iniusta ne cōqueraris.

Pœnā iniustā in ara cordis tui offeras.
Correctionē lubens suscipe, et ama.
Defensionis clypeum nūquā assume.
Accusatus vel proclamatus nō nisi rogatus loquere.
Capituli Præsidi ne succenseas.
Ad correctionē quācumq; semper paratus esto.

Sui ipsius proclamatio seu accusationis
utilitates. XXIV.

Evomit delictū ex ab eo sanatur.
Abnegat semetipsum, et dedit corpus et animā suā.
Destruit amorē propriam.
In humilitate se exercet.
Fit ex transgressore, Regula observator.

Causa ob quas alios proclamare debe-
mus. XXV.

Laudabilis ordinis cōsuetudo.
Discipline cōservatio.
Ne tacens et dissimulans fiat prauaricationū
particeps.
Ne Religio corrumpatur.
Ne tacens ruina alterius causa existat.

Des

De Cella Custodia. XXVI.

In Cella cū deo tibi esse negotium cogita.

Cellā nūquā fastidito.

Ex cella nō nisi oratione fusa egredere.

Ad cellā alteriq nūquā accedito.

Te in Cella, tanquā in carcere, ꝑ Chr̄m inclu-
sum cōsidera.

Cella utilitates. XXVII.

Extra Cellā ariditas incurritur.

Cella est remediū cōtra distractiones.

Cella praestat cordis cōpunctionem.

Facit animā proficere.

Docet scripturas.

Facit inuenire lacrymas.

Facit hōi appropinquare deū et Angelos.

Consolationes diuinas suppeditat.

In Cella inuenitur Iesus.

Cella dat peruenire ad spiritualia

Facit secrete apparere et loqui.

Cella deuotionem dat atq̄ custodit.

Conscientiā bonā reddit;
Profectū auget.
Protegit à tentationibg.
Facit secreta celestia agnoscere.
Dat cōsequi finem.
Tutum reddit hominē ab omnibg.
Cella Deo et Angelis est grata.
In Cella cauentur laquei.
In Cella homo seipsum inuenit.
In ea bene seruatur silentium.
Non dicendū est Religiosus qui cellā nō amat.
Cella internā quietē cū Chrī amore prestat.
Lingūā refranat.
Præstat vnionē diuinam.
Cella facit beatum.
Custodit custodientem.
Exitus Cella periculosus.
Extra Cellā homo seducitur, capitur, læditur.
Exitus Cella pacem disturbat.
Cella facit familiāre Chrō.
Cella via est in cælum.

De

De armis Religiosorū. XXVIII.

20

Solitudo.
Silentium.
Oratio.
Ieiunium.
Mortificatio.

Quæ præstanda ante offic. diuinū.

XXIX.

Mentem semper eleuatam in Deū habeto.

Perpetuam mortificationi operā nauato.

Purā Deo Conscientiā exhibeto.

Elevationi mentis, mortificationi et purgationi

Studium virtutis adiangito.

Omnibz à Choro alienis cogitationibz te exuito.

Quæ cōsideranda ante offic. diuin. XXX.

Isallentes ab Angelis et Sanctis obseruari ppōde.

Dei præsentia tibi obice.

Angelorū opus te aggredi cogita.

Cum Deo te loqui puta.

Maledictū esse illum, qui facit opus Dei negligēter, perpende.

Psalmorū modulos pro virtute aliqua impetrāda, vel

temptatione superanda cantare propone.
Affectu tuos psalmis occurrentibus accommodare statue.
Animū sine orationis pabulo potius emori, quā vivere
perpende.

Ad placandā iudicis irā, et auertendā damnationis
sententiā te parato.

Conatu desiderio attente orāis adungere propone.
Te accusant opē dei implora, et miā ei⁹ extolle.

De Silentio: Reg. XXXI.

Verbis inanibus ne abueſcar.

Vitā monasticā sine silentio traduci nō posse cogita.

Suspiria plura quā verba effunde.

Respectu Superioris ex timore multatū silentiū
obigi seruato.

Religionis exercitia magis silentio, quā verbis co-
stare perpende.

Operationem locutione præstantiorē eā tibi per-
suadeas.

Silentium eē perfectionis instrumentū cogita.

Eum qui silentium seruare nescit, verū Religio-
sum nō esse aduerte.

Para imposta linguā cohibeto.

Ad Convitia vel Correctiones silentiū solvere 21
cauto.

Garrulorū consortium vitato.

Silenter ubere gratia perfundi cogita.

In quatuor locis regularibz silentium exacte
servato.

Locis et temporibz prohibitis de bonis etia et vti-
tibus rebz pp taciturnitatis bonū sermonē nō fa-
cito.

Silentium, tanquā salutis tuæ instrumentū, in ho-
nora semper habeto.

Vita cenobitica silentij eē schola perpendito.

In multa praeceptorū excessuū silentiū tibi
iniunctū putato.

Pro Refectorij disciplina servanda.
REG. XXXII.

Ad lectionem diligenter attendere.

Sic attendere, ut ex lectione fructus capiatur.

Cibus ministrator nō sine administratione ac-
cipere.

Saturitatem abhorrere.

Auiditate studiosiē exercere.

De cibis lautioribz, iniquis vel incōditis, nō murmu-
=

rare. Mediocritate cibi et poty ad sanitatē pluri-
mū cōferre, cogitare.

Ad viliora se semper cōvertere.

Christi amore sibi ministri perpendere.

Sibi medicū non exhibere.

In singulū refectionibz aliquid sibi detrachere.

Temperantiam Deo offerre.

Se ad abinentiā, sine qua Castitas stare neqz,
teneri, cogitare.

Obedientia ut reddatur suavis,

Observationes. XXXIII.

Propter deū homini obedire, seqz subdere.

Prælatū tanquā dei vicarium intruere.

Credere ea, q̄ Prælatz præcipit, p̄cipi ab ipso Deo.

Magno martyrij desiderio teneri.

Christum hominibz obedientē intruere.

Cogitare Obedientiā eē tutū et cōpēdiorū ad
perfectionē iter.

Cōsiderare Obedientiā eē mortē spontaneam,
martyrium incrementū, sed perpetuum, viam
ad cælum tutissimā.

Tama

Famae restituenda Regula, XXXIV. 22

Dicere } Se falsum dixisse.
          } Se deceptum fuisse.
          } Se malè vel iniuste locutù de proximo.

Laudare infamatum.
Petere à laeso veniam

Pro tempore fructuosè impendèdo.
XXXV.

Circa ea, quae Ordinis et Obedientiae sunt semper occupari.

Tempus vocationi suae seriò impendere.

Tempus in tendentia ad perfectionè sollicitè tenere.

Oblatà poenitentiae occasionem avidè arripere.

Officiò filii commissò, tanquàm operi dei seculò intendere.

Alphabetiçum horologiù saepe reuoluere.

Annos aeternos in mente habere.

Pro superandis tentationibq. 36.

In medijs tentationibq ad deù confugere.

In tentationibq Deo gratias agere.

Humilitatis arma induere.

Agonē suū D. Virgini, suisq; tutelarib; cōmēdare.

Prælati ac Confratrum opem implorare.

Cruce se frequenter munire.

Novissimorū suorū memorem esse.

Inclinationes suas semper suspectas habere.

Perpetuas circa se excubias agere.

Tentationē parvulus ad petram (Christū) allidere.

Hostem in locis ad pugnā accommodatis expectare.

In tentationib; ad Christū Crucifixū, eiusq; passionē recurrere.

Animū nō abijcere, et si statim divinū nō sentias auxiliū.

Tentationib; gravatos in spiritu lenitatis instruere.

Omnes viros suas exorere, et nūquā in tentationū pugna pusillanimē fieri.

In tentationib; ad orationē cōfugere.

Tentationes suas mox Superiori, aut Patri suo spiritali patefacere.

Grad. i. tria Demonis tela providere. Quia ut monet Climachus, In sibi; qua secūdu Deū operamur, tres nobis foueas parant. Primum quidē bonū, uti ne frāt, impedire conantur. Secundo vero, si in primo superiores nō fuerūt, vel ne secundū Deū

fiat, moliantur. Quod si hac quoque intentione sua
sures ipsi potiti non fuerint, tunc iam silentio ma-
ata astantes. Est qui per omnia secundum Deum conu-
ti sumus in laudibus nos efferunt, et beatorum dicitur,
ut in superbia aut vanam complacētia incidam.

23

Contra tristitiam dānosam ex in-
iuncto opere. 37.

Considerare presentiam et adiutorium diuini.

Cogitare nos omnia posse in eo, qui nos confortat.

Perpendere tristitiam ex difficultate operis a fru-
menti orta, in solo Deo leuari.

Considerare magnam Deo fieri iniuriam per remis-
sum obsequium.

Meminisse quae in Religione sunt, fieri debere
magna diligentia et deuotione.

Cogitare se etiam vi Regulae ad impossibilia tene-
ri.

Considerare obedientiam Deo gratissimam.

Contra scrupulos, Regulae: 38.

Scrupulosam se facile cognoscere.

Causas unde scrupuli scaturiunt, inquirere.

Causas cognitias rescindere.

Contra scrupulos reuerti.

Scrupulos manifestare ^{tri} P. Spirituali, eidem agere.

Regula pro aperiendis scrupulis. 39.

Quoruncumq; scrupulos aperire, nō erubescere.

Graviores potiq; quam leuiorē manifestare.

Non accedere ad Pralatū vel Prēm Spirituale
pro scrupulorū remedio, nisi aīo cōsilijs eorū acquiesce-

Regulae pro scrupuloso iuuando. 40.

Astu quodā tyronē ad aperiendos scrupulos alligere.

Persuadere vt nihil reputet mortale, nisi quod certo
tāle esse cognoverit.

Sæpius eadem repētentē asperionib; verbis a se
artere.

Scrupulosum cōtra scrupulos agere, cōpellere.

Scrupulos eū cōfiteri, nō permittere.

Ad repētenda ea, quæ se cōfessū esse dubitat,
nō admittere.

Docere eū nūquā abicere animū, quātūcumq; scrupulis pungatur.

Dicere eū in quouis casu excusari a mortē p̄cto licet
omittat quod lex iubet.

Monere eū nō adstringi ad ea, quæ vix iudicio viri
proh̄el docti p̄sibilia videntur.

Cont

Contra Judicium propriū:
Regula. 41.

24

Nihil sine cōsilio agere.

Alienum cōsiliū etiam simpliciorū sequi.

Nellig Cōsiliū tā charū habere, sicut Superioris sui.

Superioris cōsilia nō impugnare.

Judicium propriū semper suspectū habere.

Perpendere vix posse quicquā Deo offerri acceptis
proprio iudicio.

Nihil de se ipso determinare.

Contra Judicium temerariū antidota.
42.

Suspicionis spicula in se retorquere.

Quae videntur mala, excusare, vel saltē in melio-
rē partē interpretari.

Suas imperfectiones exactē discutere.

Virtuti dare victoriam.

Sincerā habere Charitatem.

Nō tantū temerē nō iudicare, sed et imperio.

se non reprehendere.

Cogitare quod Deo cōuenitur de excepto sibi iudi-
cio.

Prælatorū mores nō discutere, sed iussa eorum exeq.

Contra temerar. iudiciū, Regula: 43.

Proximū semper excusare.
Semper bonū de quocūq; cogitare.
Nascentē temerarij iudicij tentationē elidere.
Sua vitia prae oculis habere, aliena post tergum
relicere.
Nullū despiciere, nec de vllig cōfessione desperare.
Pralati actiones nūquā carpere.

Contra amorē propriū, Regula: 44.

Sancto sui odio contra se armari.
Amoris proprij effectus deo odiosos esse, cogitare.
Considerare, nihil existere nisi propter beum.
Ad singularia nō cavolare, neglectis obligationis
et cōmunib; operib;.
Abnegationi et mortificationi suis prig opā dare.
Carnem suā nō delicate tractare.
Nunquam appetere diligi, timeri, laudari &.
Imperfectiones suas occultari nūquā desiderare.
Ob aliorū obloquutiones a bonis operib; nō abstrahi.
Omnia intentione pura aggredi.

Ad gulam mortificādam, Reg: 45.

Non distinguere inter cibū et cibum.
Clam vel furtivē nūquā concedere vel bibere.

Cibi.

25
Cibū vel potū ab ordinis instituto alienū nō ap-
petere.

Nunquā lautioris victę causa se agrū fingere.

Nunquā ventris clamorē vel rugitum audire.

Extra horā refectiōnis ne panē quidē vel aquā
gustare.

Cogitare in solitū quibz impetū dæmonis arte sus-
citari.

Vinum merū nūquā bibere.

In cibo et potu solā necessitate spectare.

De portione sua semper aliquid demere.

Extra Monium nūquam comedere vel bibere.

De mensa cū appetitu discedere.

Nunquā ad defatigatiōnē comedere vel bibere.

Extra Refectoriū nō nisi cū licētia comedere
vel bibere.

Cibos vel aliud quōcūq; in Refectoriū deferēdo
nūquā gustare.

Horam prandij vel Coenæ patienter prestolari.

Abstinentia actus. 46.

Communes Refectorij cibos nō fastidire.

Communes Refectorij horas nō excedere.

Ante refectiōnē de cibis nō cogitare.

De appositis nō comedere ad satiētatē.

Auditati frenū mīcere.
De appōstis sibi aliquid detrahere.
Edere nō nisi fortitudinis ad deū seruata cāa.
Ecclesia, Ordinūq; abstinentiar et ieiunia adimple-
re, yrg. cū facultate alia superaddere.

Sobrietatis actus. 47.

Vinū moderatē sumere.

Vinū aqua temperare.

Sitim, propter deū libenter pati.

Sitim etiā aqua, propter ardentissimā an sitim,
qua tuā sitiebat salutem, libenter sustinere.

Contra Acediam. 48. Reg.

Cogitare acediosum Religioni esse mortuum.

Perpendere acediosum in periculoso statu versari.

Considerare strenuo nihil esse iucundū.

Reuoluere utilitatē laboris.

Aeterna bona et mala cogitare.

Naturā et originē acediae inuestigare.

Acediosorū conuersationē fugere.

Inchāre opus suum sine mora.

Seipsū excitare et increpare.

Iniuria deo per negligentiam illa inferri considerare. 26

Indicia Acediae. 49.

Religionis opera gravia et impossibilia reputare.
In locis regularibus remissè et inquietè se habere.

In via morum non progredi.

In divinis officiis, obsequiisque, frigescere.

Fervoris actus. 50.

Tanquam tepidum se arguere et ad maiora tendere.

Ad Ordinis exercitia se promptè exhibere.

Regulas et statuta libenter observare.

Ad opera supererogationis aspirare.

Aliorum dictentis ad opere bono aggrediendo vel perficiendo non detereri.

Laborare ad arcendum frigus spirituale.

Ad recentem vitam spiritualis amplexum anhelare.

Actus Charitatis erga Deum. 51.

Opus quodcumque ad gloriam Dei aggredi.

Affectum ab aliquo ad Deum transferre.

De infinitis Dei bonis gaudere.

Omnia propter Chr̄m cōtemnere.

Confusione pp̄ illū operiri.

Alicui propter Deū parere.

Mandatum aliquod, q̄a tui est, custodire.

Regulis et Statutis Ordinis sui se subicere.

Dei voluntati, ut exequamur, inuestigare.

Alicuius aīe salutem procurare.

Tristitia q̄ salute operatur, affici.

De diuino beneplacito in aduersis vel prosperis
gerere.

Ad amorem illū sibi vel alijs impetrādū, preces su-
dera.

Charitatis erga proximū actō. 52.

Erga quēlibet, ut pote ad imaginē Dei creatū, boni
affici.

Bona sibi collata alijs cōferri optare.

Aliorū salutē spiritualem procurare.

Se suaj oīa cōmoda saluti proximi postponere.

Pro salute proximi murū se opponere.

De aliorū peccatis dolere.

Pro aliorū emendatione orare.

Aliis verbo et exemplo ad penitentia hortari.

Alios ad ea, quae salutis sunt, compellere.

Aliorum peccata propediere.

Bonis operibus aliorum salutem promouere.

Afflictis condolere, opem ferre, ministrare, consolari.

Aliis bene precari.

Vincere in bono malum.

Proximi facta laudare, et defectus ipsius excusare.

Gaudij et tristitiae actus. 53.

De proximi prosperitate gaudere, et aduersitate dolere.

Cohibere motus inuidiae.

Cordae abhorrere, et si reuertantur, dolere.

Honos proximi conatus promouere, ac laudare.

In eius bono Deum laudare precariq; mala omnia ab eo auerti.

Ea, quae famam eius laedunt, occultare.

Liberalitatis actus. 54.

Tempus suum in proximis iuuandis collocare.

Diem sine proximi utilitate transactum lugere.

Egenis subsidia procurare vel optare.

Et exemplum bonorum operum praebere.

Proximum consilio vel doctrina subleuare.

Tā lēta sibi diuinitꝝ cōcessa in aliorū vsum expē-
dere.
Indulta sibi ad vsum lubenter alijs permittere.
Bona temporalia in eis, qua honoris dei sunt, ex-
pendere.

Mansuetudinis actꝝ. 55.

Iniuriarū memoriā a se abdicare.
Iniuriā facientibꝝ praesto ēē vel parcere, vel subijci.
Media ad irā sedandā sectari.
Ad quascūqꝫ iniurias obmutescere.
Mollia verba pro asperis reddere.
Iram interiorē cohibere.
Pro irritantibꝝ ad irā preces fundere.

Contra Luxuriam, Regula: 56.

Vincitur Oratione,
Dolore et poenitentia,
Crebro Sacramētorum vsu. Remedia illig sunt:
Eius occasiones auertere.
Fugere et vitare luxuriosorū cōsortia.
Voluntatibꝝ carnis se abdicare.
Carnē ieiunij et abstinētia macerare.
Carnē flagelli domare.

Vino

Vino moderato & diluto uti.
Præsentia Dei ante oculos habere.

Nil non tentare ad abigendas tentationes.

Viris suis non confidere.

Iram Dei metueret

Humilitatem colere.

Obedientiam arma assumere.

Factorem luxurie respicere.

Beate Virginis, Kugelari alijsq. SS. Patronis
suis se se quotidie diligentem commendare.

Eius cogitationibus statim in principio resistendum.

Castitatis actus. 57.

Corpus ab omni carnali macula custodire.

Anima ab impura delectatione munda servare.

Carnis desideria non permittere nasci, vel nata
fortiter elidere.

Cogitationibus carnis motum non permittere.

Eisdem consensum denegare.

Impuras commotiones refranare.

Sensus ab yr, q. concupiscentia carnis excitat, conti-
nere.

Cavere sibi ab inhonesto tactu.

Ad Castitatis custodiam aliquid moliri.
Impuritatib[us] occasiones deuitare.

Regulae contra Iram. 58.

Occasiones irae praecidere.

Patientia opus suū praemunire.

Præsentas iræ causas vilitatis suæ cōsideratione lenire.

Irae viginti quatuor alphabeti litteras praemittere.

In ira nihil determinare vel facere.

Contra iracundiā poenas à se poscere.

Christi patientiā pro oculis habere.

Irae crebrā extremi iudicii metu cōercere.

Voluptatib[us] honorib[us]q[ue] valelicere.

Bonum pro malo rependere.

Irae locum odare.

Ira fieri est nō peccare.

Irae nocumenta perpendere.

Vide quae dicta sunt de māfuetudinīs actib[us].

fol. 42. n. 57.

Regulae contra Superbiam. 59.

Latentem Superbiā sub virtutū signis vehemēter
abhorrere.

Cogitare Superbiã oibg esse odiofam, et beo, et 29
hominibg indiam.

Vana gloria Deo laudem nõ captare.

Miseria humanae conditione, superbijs hominis
excitatem attendere.

Inaner cogitatz carnis maceratione domare.
Victoriam de vitijs beo acceptã referre.

Indicia hois superbi ob oculos sibi ponere et ab
horrere.

Nil sibi tribuere.

Omnia ad dei gloria referre.

Nil a se scire, habere vel posse, considerare.

Omne datum desuper ee a Patre luminũ, per
pendere.

Superioribg suis se nõ equare, vel præferre.

Carũ Luciferi pro oculis habere.

Chrm humilitatis exemplar intueri.

Cogitare quod beo superbis resistat, humilibg det
gratiam.

Humilitatis actg. 60.

Cogitare se omnia habere a Deo.

Considerare acceptis se nõ bene uti.

Nunquā alieno ore se beatū estimare.
Monitorē suū humiliter audire.
Bona sua, nisi salq̄ proximi urgeat, nūquā propa-
lare.

Humiliationis actq̄ frequenter exercere.
Honores, honorumq̄ titulos fugere.
In dignitatibz habitū et austeritatē Ordinis sui reti-
nere.

Contemptū sui appetere et procurare.
Nunquam pati se honore praeueniri inter aequales.
Omnes meliores se iudicare.

Quanto quis plq̄ proficit, tanto magis se humiliare.
Nunquā se alium, nisi seruū inutilem reputare.
Omni extremitate et vilitate cōtentū esse.

Profundū silentiū tenere.
Verborū ampullas et curiositatem abhorrescere.

Hominis nouissima ob oculos semper habere.
Vitia sua sibi semper exprobrare.

Perpendere se Deo et hominibz abominandū.

Non appetere cōpensari bona, quae alijs prestiti sūt.
Omnibz dare licentia sibi inferendi molestiam.

Cogitare alios, tāquā furiosos, requiem decere, te
vero minime.

De quacūq̄ penuria nūquā conqueri.

Necessarijs, si affluant, cor nō apponere.

Omnibꝫ se viliorē estimare.

Omnibꝫ se propter Deū submittere.

Sibi nō vanē complacere.

Nunquā affectare laudes, vel vanā gloriā.

Dei gloriā in oibꝫ quarere.

Deo omnia tribuere.

Regula contra Invidiam. 61.

Gaudere cū gaudentibꝫ, Et flere cū flentibus.

Bona praesentia despiciere.

Suorem nascentem abhorrere.

Dei opē implorare.

Invidos vitare.

Invidiae naturā pessimā perpendere.

Charitatis operibꝫ operam dare.

Agitationibꝫ invidiosis fortiter resistere.

Vide ea, quae dicta sunt de Charitate proxi-
mi: fol. 40. n. 52.

Regula pro mortificatione aurium. 62.

Salutaria loquentem libenter audire.

Insipibꝫ nūquam aurem accommodare.

Magistrū seu alios bene monētes libenter audire.
Rumoribꝫ nō affici.
Nō solū reprehensiones audire et correptiones,
sed opere testari illas gratas esse.
Caerere ne cognita salutaria nauēa pariant.

Regulæ pro mortificat. visus. 63.

Turpia nūquā intueri.
In nudum oculos nō cōcere.
Carnē suā nō solū sibi, sed et alijs tegere.
In mulieres nūquā oculos figere.
Oculos vagos huc, illuc non circūferre.
Oculos suos semper suspectos habere.
Se cupiditatibꝫ valedixisse cogitare.
Oculos sibi cū ss. martyribꝫ exui cogitare.
Chr̄m oculis velatum meditari.
Oculos fenestras eē per quas Diabolo in cor
et anima ingreditur, nī diligēter custodiantur,
cōsiderare.

Regulæ cōtra Carnalē tactū
delectationē. 64.

Nūquā carnē suam delectationis gratia tangere.
Carnē suā etiā seclusa delectatione nō cōtractare.

31
Famineā carnē nūquā attingere.
Ne quidem matris vel sororis carnē palpāre.
Nūquā Confratris manū vel quodcūq; mēbrū
tangere.

Nūquā alicui osculū in faciem figere.
Nūquā sibi osculū figi aut carnem suā attec-
tari permittere.

In lectulo aut vestib; delicias nō querere.

Vide q̄ dicta sunt de Luxuria et Castitatis
actib; fol. 42. n. 56. fol. 43. n. 57.

Regula ad mortificādum Odoratū. 65.

Odorū appetitū signū incōtinētia eē, cogitare.
Cogitare eundē esse mollis animi iudiciū.
Cogitare eē euidētē militis spiritualis ruinam.

Regulas pro mortificando gustu vide
supra, fol. 36. n. 45. fol. 37. n. 46. Vbi
de gula mortificāda, et abstinētia actib;
agitur.

Regula pro mortificatione passionū. 66.
Omne vehemētiore affectū reformidare.

In electione rerū motibꝫ animi, nisi sedatis, non
fidere.

Quantumlibet profeceris, suppressa, nō emortua
esse vitia, existimare.

Affectus inordinatos statim ut pullulant, ampu-
tare.

Vehementiore affectū notare, et de eo examē par-
ticulare instituire.

Cogitare eum indignē esse hominē, qui passionibꝫ
suis seruit.

Quotidie mane proponere cū Dei gratia affectū
aliquē, et quidem eū, qui vehementius impugnat,
extirpare.

Ad perfectū virtutū, et perfectionē vehemēt
aspicere.

Sæpius reminisci vocationis et statꝫ sui.

Corruptiones amare.

Inclinationes et prauos affectꝫ Patri spirituali
detegere.

Regula ad mortificandā propriā
voluntatem. 1677.

Solū Dei beneplacitum in oibꝫ suis operibꝫ que-
rere.

Ad quæsius Dei ac Superioris nutū præptissimē se

mouere.

Dei ac superioris voluntatē nūquā ad suā curare.

Cogitationū voluntates tāquā suspectas discutere.

Propriā voluntatē alienā sollicitē subijcere.

Se nō sui iuris, sed Dei esse, meminisse.

In corde semper gerere; Dñe quid me vis facere?

In dubijs Dei voluntatem à Prelato querere.

Nunquā se suae voluntati relinqui, affectare.

Cogitare submissionē voluntatis esse maioris mentis, quam corpus ieiunijs atterere.

Non tantū circa mala, sed etiā circa bona voluntatem suā abnegare.

In voluntatem suā semper oculos suos defigere.

Semper in corde habere; Ego veni, nō ut faciā

voluntatē meā, sed eiq̄ qui misit me.

Proponere sibi Chr̄m, qui maluit mori, quā nō obedire.

Frequenter dicere; Dñe nō mea, sed tua voluntas fiat in me.

Vide quae dicta sunt de ijs, q̄ obedientiam suā reddant. fol. 30. n. 33.

Reg. pro perfectione adipsceda. 68.

Se nihil, præter peccare et deficere, habere,
attendere.

Deū sibi semper præsentē statuere.
Quicquid cogitas, loqueris et agis, ad Dei bene-
placitū referre.

Obligationis opera prius quā supererogationis
exercere.

Quotidiana Religionis opera studiose perficere.
Exercitia sua omnia seruire condire.

Ad perfectionē magno desiderio ferri.

Staty religiori obligationē diligenter attendere.

Minutissima quæq; Regulæ et Statutorū ob-
seruare.

Quotidie mane de vitio extirpando, et aliqua vir-
tute inserenda, proponere.

In oib; que statum cōcernūt, serio et viriliter a-
gere.

Quotidie, imo oī peno momēto vocationē suā
attendere.

Mortificationi studiose operā dare.

Vide quæ dicta sunt de mortificatione sensū
et propriæ voluntatis. fol. 47. n. 62. & seq.

De fine ultimo hominis.

Quis.

Quis omnium hominum finis.

33

Ultimū om̄ hominū finis est aeterna beatitudo, id est, in hunc finē homo à Deo creatus est, ut Dnm Deū suū laudet ac reueretur, eiq; sic seruicis in hac vita, tandem salus fiat in altera; ut particeps fiat aeternae gloriae, et diuinae felicitatis; ut inhabitet in domo Dni, fruaturq; ipsē bonis, quib; fruatur et ipse Deo, ut regnet in aeternum cū Deo et oib; Sanctis eiq;.

Quare reliqua sint creata.

Reliqua super terram sita, creata sunt ipsius hominis causa, ut eum ad finē Creationis suae cōsequendum inueniret, nempe ad dictam beatitudinē et Dei visionē.

Quis finis principalis Religio sorū.

Ardens Charitas Dei et proximi: Ideo enim quidā sunt Religiosi, ut eō facilius in monijs per bona exercitia acquirere possint ardentem Dei et proximi Charitatem. Et sic oīa exercitia quib; Religioſoſ vtiunt in monasterio sunt tanquam instrumenta et bona media perueniendi ad illā Charitatem.

Quis sit finis proximoſ siue secundarioſ